

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTU NAUKOWEGO IM. OSKARA HALECKIEGO W KANADZIE ZA OKRES 2014-2015

Niniejsze sprawozdanie obejmuje pierwszy okres działalności Instytutu Naukowego im. Oskara Haleckiego w Kanadzie (Oskar Halecki Institute of History, Arts and Sciences in Canada – Oskar Halecki Institute) od powstania idei Instytutu w maju 2014 do końca 2015.

Wskutek zewnętrznej decyzji w maju 2014 został zamknięty Oddział Ottawski Polskiego Instytutu Naukowego w Kanadzie (PINwK), który miał ponad 50-letni dorobek pracy od czasów swego powstania jeszcze w ramach Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce. W odpowiedzi, środowisko Polonii ottawskiej związane z Oddziałem Ottawskim PINwK postanowiło powołać nową organizację – Instytut Oskara Haleckiego – przyjmując za swego patrona Profesora Oskara Haleckiego (1891-1973), światowej sławy polskiego historyka, bizantynistę, heraldyka i dyplomata, wielkiego orędownika sprawy polskiej, współtwórcy zaplecza intelektualnego Ligi Narodów w Genewie, profesora historii Europy Środkowej na Uniwersytecie Warszawskim przed II wojną światową, a podczas wojny i po niej w Ameryce Północnej.

20 stycznia 2015 Instytut został zarejestrowany jako organizacja wyższej użyteczności publicznej w Kanadzie. **Cele działalności Instytutu** są następujące:

- Popieranie badań nad historią i kulturą Kanadyjczyków polskiego pochodzenia
- Upowszechnianie polskiego dziedzictwa i historii Polski
- Kulturowanie współpracy między Kanadyjczykami pochodzącymi ze wschodniej i centralnej Europy
- Popularyzowanie idei prof. Oskara Haleckiego i jego osiągnięć w dziedzinie badań historycznych
- Popularyzowanie tematyki i osiągnięć nauk przyrodniczych i stosowanych.

Instytut posiada obecnie 43 członków założycieli wywodzących się głównie z Ottawy, ale także z innych ośrodków w Kanadzie, m.in. Kingston i Hamilton w prowincji Ontario, z Edmonton i Calgary w prowincji Alberta. Mamy też w swoim składzie wybitnych przedstawicieli kół naukowych z Kanady, Polski i z USA. Instytut poszerza grono swoich sympatyków zarówno w środowisku polskim jak i kanadyjskim.

Pierwszy **Zarząd (Board of Directors)** Instytutu wybrany 20 listopada 2014, na kadencję 2014-2017, działa w następującym składzie:

Dr inż. Aleksander Maciej Jabłoński, P.Eng.	Prezes
Liliana Gwizdkowska, B.Sc.	Sekretarz Generalny
Mgr Piotr W. Jakubiak, M.A. (Slavic Studies)	Skarbnik
Prof. dr med. Stanisław Dubiski	Członek, St. Doradca
Dr inż. Kamil Stefański, P.Eng.	Członek, St. Doradca
Mgr inż. Sławomir Bronowski	Członek
Krzysztof Grabkowski, B.Eng., P.Eng.	Członek
Mgr inż. arch. Renata Jentys, M. Arch.	Członek

Zarząd powołał **Radę Programową (Advisory Council)** na okres trzech lat 2015-2018 w następującym składzie:

Prof. dr hab. Kazimierz Braun, State University of New York at Buffalo, USA (216-2019)

Ks. Prof. dr hab. Waldemar Gliński, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa, Polska

Prezes Walter Wiesław Gołębiowski, M.B.A., Światowa Rada Badań nad Polonią, Florida, USA

Ks. Prof. dr hab. Tadeusz Guz, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Tomaszów Lubelski, Polska

Prof. dr Tadeusz Kwaśniewski, Carleton University, Ottawa, Kanada (ustąpił ze względów zdrowotnych w grudniu 2015)

Dr. John Lenczowski, President and Founder, Institute of World Politics, Washington, D.C., USA

Prof. dr hab. Andrzej Nowak, Uniwersytet Jagielloński, Kraków, Polska Akademia Nauk (PAN), Warszawa, Polska

Prof. dr hab. Jan Żaryn, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Instytut Pamięci Narodowej, Warszawa, Polska (Senator Rzeczypospolitej Polskiej)

Zarząd powołał także **Komitet Statutowy (Ad-Hoc Steering Committee)** w następującym składzie:

Mgr Anna J. Danielak, MA, Ottawa
 Prof. dr med. Stanisław Dubiski, Ottawa
 Dr inż. Aleksander M. Jabłoński, P.Eng., Ottawa
 Mgr inż. arch. Renata Jentys, MArch, Ottawa
 Dr inż. Kamil Stefański, P.Eng.

Instytut posiada obecnie dwóch Członków Honorowych:

Professor Maria Łoś-Podgórecka, wybitny kryminolog i socjolog, Professor Emeritus of Criminology, University of Ottawa, długoletni członek Zarządu i b. Oddziału Ottawskiego PINwK

Professor Thaddeus Gromada, Ph.D., Professor Emeritus of European History, New Jersey City University, Past President and Executive Director, Polish Institute of Arts and Sciences in America, student i bliski, wieloletni współpracownik prof. Oskara Haleckiego.

W okresie 2014-15 Instytut Oskara Haleckiego kontynuował działalność wykładową i kulturalną. Wznowiono pokaz filmów i poszerzono działalność wychodząc naprzeciw środowiskom z Europy środkowo-wschodniej.

W okresie od maja do listopada 2014 Instytut zorganizował oraz sponsorował serię następujących wykładów i spotkań:

- 07.06.2014 **Koncert w hołdzie św. Janowi Pawłowi II – przygotowany przez Zespół Teatru Słowa im. M. Kotlarczyka w reż. Marii Berwid-Gawalewicz**, kościół św. Jacka Odrowąża w Ottawie (ok. 150 uczestników) – kosponsorstwo.
- 23.08.2014 **Black Ribbon Day 2014 – Ukrainian Catholic Sanctuary of St. John the Baptist, Ottawa – współorganizacja uroczystości pod kierownictwem the Central and Eastern European Council of Canada i we współpracy z lokalnymi organizacjami reprezentującymi środowiska ukraińskie, słowackie, czeskie, węgierskie oraz Bałtów w Kanadzie (~ 70 participants)**
- 12.09.2014 **Ks. prof. dr hab. Tadeusz Guz, KUL – *Świat podzielony ideologiami – perspektywy przewyciężania konfliktów*** – Saint Paul University wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół KUL (ok. 50 uczestników)
- 09.10.2014 **Professor Andrzej Nowak, Uniwersytet Jagielloński, PAN – *Western “Appeasement” and Its Eastern European Victims from World War One to World War Two*** – the 1st Oskar Halecki Memorial Lecture, Saint Paul University (ok. 200 uczestników)
- 10.10.2014 **Prof. dr hab. Andrzej Nowak, Uniwersytet Jagielloński, PAN – *Stosunki polsko-rosyjskie dawniej i dziś*** – wykład i spotkanie z Polonią ottawską, Dom Polski SPK, wspólnie z Konstancy Piekarski Memorial Foundation, Poland-Polska, Polish National Unity Inc., The Taras Shevchenko Scientific Society Inc.(org. przez b. PINwK-Ottawa) (ok. 160 uczestników)

Wykłady, specjalne wieczory i spotkania organizowane i kosponsorowane w okresie od listopada 2014 do grudnia 2015

- 10.04.2015 **Uroczysta Msza św. i Wieczór Pamięci p.t. *Veritas Omnia Vincit*** – kościół p.w. św. Jacka Odrowąża w Ottawie. Wieczór zorganizowany wspólnie z Grupą Teatru Słowa im. M. Kotlarczyka z okazji 75-ej rocznicy Zbrodni Katyńskiej i 5-tej rocznicy Tragedii Katyńskiej, Dr Maciej Jabłoński wygłosił słowo p.t. ***Dwie rocznice: Katyń i Smoleńsk*** przed częścią artystyczną Teatru Słowa (ok. 160 uczestników)
- 23.08.2015 **Black Ribbon Day 2015** – współorganizacja z Central and Eastern European Council of Canada i innymi lokalnymi organizacjami ze środowisk państw Europy środkowo-wschodniej (~120 participants)
- 2015-09-20 **Złożenie wiązanek kwiatów na grobach polskich generałów** w 76-tą rocznicę wybuchu II wojny światowej (niemieckiej i sowieckiej inwazji na Polskę) – Cmentarz Notre-Dame w Ottawie (ok. 25 uczestników)
- 30.10.2015 ***Prymas w Komańczy*** – pokaz filmu w reż. Pawła Woldana (2010) w ramach Ottawskiego Dyskusyjnego Klubu Filmowego, Saint Paul University, wspólnie z Polish National Unity Inc. (ok. 25 uczestników)
- 03.12.2015 ***Fire & Ice – The Winter War of Finland and Russia 1939-1940*** – pokaz filmu dokumentalnego reż. Ben Strout (USA) w ramach Ottawskiego Dyskusyjnego Klubu Filmowego, Saint Paul University, kosponsorowany przez Latvian National Federation in Canada, Baltic Federation in Canada oraz The Central and Eastern European Council of Canada (~ 100 uczestników)

Frekwencja na wykładach i spotkaniach wahała się od ok. 25 do ponad 200 uczestników. Łącznie na dziesięć wykładów i spotkań, cztery odbyły się w jęz. angielskim, a pozostałe w jęz. polskim (w tym dwa pokazy filmów), a w spotkaniach i pokazach uczestniczyło ok. 1000 osób. Trzy spotkania były kosponsorowane przez Instytut, a w pozostałych był on głównym organizatorem (łącznie ze stroną finansową).

W 2015 r. Instytut otrzymał dotację na pokrycie części kosztów akcji odczytowej z kanadyjskich źródeł prywatnych (w wys. \$2500 dolarów). Zarząd Instytutu wyraża swoją wdzięczność za powyższą dotację i wszystkie inne datki złożone podczas odczytów i spotkań przez uczestników.

Od utworzenia Instytutu w maju 2014 odbyło się 6 zebrań Zarządu i 6 zebrań Komitetu Statutowego. Komitet Statutowy opracował przepisy operacyjne tzw. By-Laws. Szczególne podziękowanie należy się Panu Dr. Kamilowi Stefańskiemu. Tekst By-Laws został uzgodniony z prawnikiem.

Zlecono wykonanie herbu-logo Instytutu grafikowi komputerowemu, Pani Lucynie Bąkowskiej. Zarząd składa również serdeczne podziękowanie Panu Sławomirowi Bronowskiemu za opracowanie wstępnej wersji portalu internetowego www.halecki.org.

Wznowiono ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej co umożliwi wynajęcie sal i inne czynności związane z działalnością Instytutu. Zarząd złożył również podanie w grudniu b.r. o wstąpienie do Kongresu Polonii Kanadyjskiej.

W listopadzie b.r. prezes przeprowadził wstępne rozmowy na Saint Paul University w celu nawiązania bliższej współpracy (np. w organizacji wykładów i sympozjów).

Opracowali: Dr. Aleksander Maciej Jabłoński
Liliana Gwizdkowska
Piotr W. Jakubiak